

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

ג' באדר א' התשפ"ד
12 בפברואר 2024

חוזר ביטוח 1-2024
סיווג: כללי <טייטה>

הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש - טייטה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: **חוק הפיקוח על הביטוח**), אני מורה כדלקמן:

1. כללי

ביום 19 בספטמבר 2023 פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, מכוח סמכותו לפי 62 לחוק הפיקוח על הביטוח הכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרש במחירי חלפים כאשר הרכב תוקן במוסך שאינו בהסדר. בהכרעה נקבעו הוראות לעניין תשלום תגמולי ביטוח, במקרה בו קיים הפרש בין מחירון יבואן החלפים אותו מצטט השמאי בשומה לבין הסכום אותו הייתה משלמת חברת הביטוח עבור אותם החלפים אם אלה היו נרכשים מספקי חלפים איתם התקשרה חברת הביטוח. בעניין זה, נקבע בין היתר, כי חברת הביטוח נדרשת לתת למבוטח גילוי ראוי לגבי אופן התנהלותה, כמפורט בהכרעה. עוד נקבע בהכרעה כי טרם ביצוע הפחתה כאמור, חברת הביטוח תבחן בהתאם לנסיבות המקרה, להעניק למבוטח אפשרות תשלום השתתפות עצמית נמוכה יותר בדומה להשתתפות העצמית אותה היה משלם לו היה מתקן את הרכב במוסך שבהסדר.

ביום 9 בנובמבר 2023 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן – **הרשות**) קול קורא בעניין "השלכות ההכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב רכוש על גובה ההשתתפות העצמית למבוטחים" (להלן – **הקול הקורא**). במסגרת הקול הקורא, הרשות ביקשה את התייחסות הציבור לאפשרות קביעת כללים בהם חברות הביטוח יהיו מחויבות במתן תנאים זהים או דומים למבוטח לכאלה שהיה זוכה להם לו היה עושה שימוש במוסך הסדר במקרה בו חברת הביטוח עושה שימוש בפרקטיקה.

לאחר בחינת התייחסויות שהגיעו לרשות בעקבות הקול הקורא ולאחר איסוף ממצאים של הרשות בביקורות שערכה, מוצע לקבוע הוראות לעניין העקרונות הנוגעים לתנאי הביטוח בענף רכב רכוש.

כמו כן, מוצע לקבוע הוראות לעניין תנאי הביטוח בענף רכב רכוש בנושא אבדן להלכה בשל ממצאים שעלו בביקורות שערכה הרשות.

2. הגדרות

בחוזר זה –

“**הקטנת נזק**” – ניכוי חלק מתגמולי הביטוח, או ביצוע פעולה דומה, וזאת בגין ההפרש בין מחירון יבואן החלפים אותו מצטט השמאי בשומה לבין הסכום אותו הייתה משלמת חברת הביטוח עבור אותם החלפים אם אלה היו נרכשים מספקי חלפים איתם התקשרה חברת הביטוח או בגין הנחה הניתנת על ידי מוסד על סך עלות התיקון; **“מוסד הסדר”** – מוסד עימו קיים לחברת הביטוח חוזה התקשרות הכולל תנאי תשלום שנקבעו מראש.

3. הוראות לעניין הקטנת נזק

א. במקרה של הקטנת נזק על חברת הביטוח לפעול בתום לב ובהוגנות כלפי המבוטח. לאור האמור, חברת ביטוח תעדיכן את נוסח הגילוי למבוטח בתכנית הביטוח תוך התייחסות לתקרת הפחתה שלא תעלה על שיעור שיאושר על ידי הרשות מסך עלות התיקון במקרה בו המבוטח תיקן את רכבו במוסד שאינו בהסדר.

ב. בתכנית ביטוח רכב רכוש ייקבע כי במקרים בהם מבוטח בחר לתקן את רכבו שלא במוסד הסדר ונקט בהתאם לאמצעים הסבירים שהורתה לו חברת הביטוח או במקרה של הקטנת נזק על ידי חברת הביטוח, תנכה החברה מתגמולי הביטוח השתתפות עצמית, כאילו המבוטח תיקן את רכבו במוסד הסדר.

4. הוראות לעניין אבדן גמור להלכה

חברת הביטוח לא תכלול במסגרת תכנית ביטוח רכב רכוש פיצוי בשל אבדן גמור להלכה כהגדרתו בסעיף 6(ב) לתוספת להוראות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986.

5. תחולה

הוראות החוזר יחולו על כל תכנית ביטוח רכב רכוש, כהגדרתו בחוזר זה, שתשווק החל ממועד התחילה של חוזר זה.

6. תחילה

תחילתו של חוזר זה ביום 31 במרס 2024.

עמית גל

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (בפועל)

כללי

ביום 19 בספטמבר 2023 פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, מכוח סמכותו לפי 62 לחוק הפיקוח על הביטוח הכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרש במחירי חלפים כאשר הרכב תוקן במוסך שאינו בהסדר (להלן – **ההכרעה**). בהכרעה נקבעו הוראות לעניין תשלום תגמולי ביטוח, במקרה בו קיים הפרש בין מחירון יבואן החלפים אותו מצטט השמאי בשומה לבין הסכום אותו הייתה משלמת חברת הביטוח עבור אותם החלפים אם אלה היו נרכשים מספקי חלפים איתם התקשרה חברת הביטוח. בעניין זה, נקבע בין היתר, כי חברת הביטוח נדרשת לתת למבוטח גילוי ראוי לגבי אופן התנהלותה, כמפורט בהכרעה. עוד נקבע בהכרעה כי טרם ביצוע הפחתה כאמור, חברת הביטוח תבחן בהתאם לנסיבות המקרה, להעניק למבוטח אפשרות תשלום השתתפות עצמית נמוכה יותר בדומה להשתתפות העצמית אותה היה משלם לו היה מתקן את הרכב במוסך שבהסדר.

ביום 9 בנובמבר 2023 פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן – **הרשות**) קול קורא בעניין "השלכות ההכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב רכוש על גובה ההשתתפות העצמית למבוטחים" (להלן – **הקול הקורא**). במסגרת הקול הקורא, הרשות ביקשה את התייחסות הציבור לאפשרות קביעת כללים בהם חברות הביטוח יהיו מחויבות במתן תנאים זהים או דומים לכאלה שהיה זוכה להם לו היה עושה שימוש במוסך הסדר במקרה בו חברת הביטוח עושה שימוש בפרקטיקה.

לאחר בחינת ההתייחסויות שהגיעו לרשות בעקבות הקול הקורא ולאחר איסוף ממצאים של הרשות בביקורות שערכה, מוצע לקבוע הוראות לעניין העקרונות הנוגעים לתנאי הביטוח בענף רכב רכוש.

כמו כן, מוצע לקבוע הוראות לעניין תנאי הביטוח בענף רכב רכוש בנושא אבדן להלכה, לאור ממצאים שעלו בביקורות שערכה רשות שוק ההון ובשל השלכות על עלויות התביעות ומחירי ביטוחי רכב.

סעיף 3

בהמשך להכרעה, מוצע להבהיר כי חברת ביטוח הפועלת להקטנת הנזק בביטוח רכב רכוש, צריכה לעשות זאת תוך התנהלות על פי חובת תום הלב ובהוגנות.

יובהר כי חברת ביטוח הפועלת להקטנת הנזק נדרשת לפעול בהתאם להוראות הדין, ובכלל זה להוראות סעיף 61 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, וזאת תוך הפחתה שלא תעלה על שיעור שיאושר על ידי הרשות מסך עלות התיקון הכוללת בגין הנזק, לדוגמה, שיעור של 25% מסך עלות התיקון יהווה ההפחתה המקסימלית לעניין זה. כמו כן, מוצע לקבוע כי במקרה בו המבוטח שיתף פעולה עם חברת הביטוח, והביא לחסכון בעלויות או במקרה בו חברת הביטוח הפחיתה את תגמולי הביטוח בהתאם לכללי הקטנת הנזק, חברת הביטוח תנכה מתגמולי הביטוח השתתפות עצמית, כאילו המבוטח תיקן את רכבו במוסך הסדר.

סעיף 4

מביקורות שערכה הרשות עלה כי קיימות פרקטיקות שליליות בעת שיקום רכבים שהוגדרו כאבדן גמור להלכה במסגרת תביעת ביטוח. כמו כן, כדי להימנע ממצב בו עלות התביעה הממוצעת עולה לאחר הגדרת רכבים כאובדן גמור להלכה במקום להביא לתיקון הנזק במוסך מורשה, מוצע כי חברות הביטוח לא יכללו בתכניות הביטוח את האפשרות לפיצוי בגין אבדן גמור להלכה, וכי רכבים יושבתו רק במקרים של אובדן גמור המחייב את הורדת הרכב הניזוק מהכביש.

סעיפים 5 ו-6

הוראות החוזר יחולו על כל תכנית ביטוח רכב רכוש, שתשווק החל ממועד התחילה של חוזר זה. עד למועד התחילה של החוזר הסופי, יפעלו חברות הביטוח להגשת תכניות ביטוח מעודכנות בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק הפיקוח על הביטוח.